

Fukt och skador

Fuktcentrums informationsdag
26 november 2020

Ingemar Samuelson

Varför blir det fel

Ingen vill göra ett dåligt arbete. Ändå sker det misstag gång på gång.

Ofta blir det små fel, ibland blir det katastrof.

Material används fel.

Konstruktioner fungerar inte som man tänkt.

Förutsättningarna var fel.

Orsaker

Ibland tar branschen till sig nyheter lite för snabbt.

Fördelarna framhålls:

- Tidsbesparing
- Lägre kostnad
- Bättre arbetsmiljö

Eventuella nackdelar tonas ner eller är inte ens klarlagda:

- Hållbarhet, hur lång är livslängden
- Funktionalitet, hur bra är det egentligen
- Skaderisk

Vem tar beslut om att man ska tillämpa en nyhet?

Vem tar ansvaret om det blir fel?

Exempel på byggtrender

Solceller på tak och väggar

Gröna tak och väggar

Väggnära brunnar i våtrum

Krav på tillgänglighet vid balkonger, enplanshus och altaner

Nya fasadmaterial, obehandlat trä, svartmålat trä, blandning av trä, plåt och glas

Massivträhus utan väderskydd

Finns det risker med dessa?

Min bakgrund

40 år med byggnadsfysik

Forskning
Skadeutredningar
Utveckling
Kvalitetssäkring

Skador under min tid - exempel

- Takläckor. Lumpapp ruttnade, byttes mot mineralfiberpapp som var betydligt bättre men hade alltför dålig brottöjning.
- Issprickor gjorde att mineralfiberpappen sprack
- Dagissjukan, formaldehyd från spånskivor.
- Krypgrunder möglade och luktade illa.
- Reglade golv möglade och luktade illa.
- Invändigt isolerade källarväggar möglade och luktade illa.
- Flytspackel bröts ner och missfärgade parkett och gjorde folk sjuka.
- Sjuka hus dök upp som fenomen.

Skador

- Radon
- Kalla vindar möglade.
- Putsade regelväggar möglade och rötskadades.
- Våtrumsväggar höll inte måttet. Målade tätskikt var undermåliga, ersattes av täta folier med andra problem
- MgO-skivor i våtrum eller som vindskydd höll inte måttet, orsakade fuktskador
- Byte av uppvärmningssystem gav skador och dålig innemiljö.
- "Självdreg" fanns inte.
- "Ekologiska" hus marknadsfördes med konstiga argument.

Uppfinningar

- Polyesterbetong i väggelement
- Tegelement utan armering
- Radiatorreflektorer
- Värmeisolerande tapeter
- Halmhus
- Radontapeter
- Diverse torkmetoder

För- och nackdelar

- Den som kommit på en bra ide är förblindad av möjligheterna. Riskerna vill man inte se eller veta om.
- Det är självklart att en ordentlig utvärdering måste göras innan man tillämpar idén i stor skala

Annat än bygg

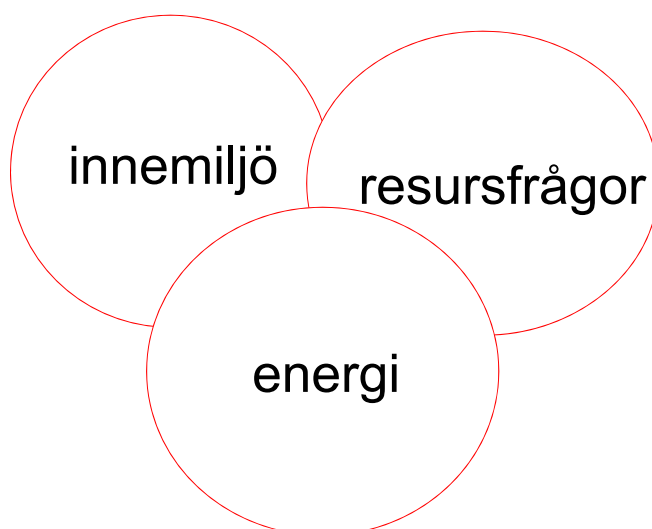
- Energival
- Medicin
- Transport

Tillbaka till fuktskador

- Fukt kan orsaka kemisk nedbrytning och emissioner
- Fukt kan ge förutsättningar för tillväxt av mikroorganismer som ger
  - missfärgningar
  - elak lukt och andra emissioner
  - nedbrytning av trä
  - ohälsa
  - med mera

Detta skall vi undvika!

Hus byggs för att användas!

Vi kan tillräckligt mycket för
att göra rätt

- Kunskap
- Erfarenhet
- Hjälpmedel

Men var försiktig innan nyheter tas i bruk,
åtminstone i stor skala.

Bevaka ”nya” skador.

Haverikommission?